

KORUPCIJA U ZDRAVSTVU - NAVIKA ILI POSLJEDICA ?

Korupcija u našem društvu, top tema je današnjice. Hrvatski Sabor je donio i Nacionalni program suzbijanja korupcije od 2006-2008. god.u skladu sa ratificiranom konvencijom UN-a o sprječavanju korupcije iz 2005.god.

U svezi s time donesen je i cijeli paket antikoruptivnih zakona (zakon o USKOK-u, Zakon o sprječavanju sukoba interesa, Zakon o odgovornosti pravnih osoba, Zakon o sprječavanju pranja novca, Zakon o zaštiti svjedoka, Zakon o zaštiti osobnih podataka, Zakon o pravu pristupa informacijama) i uvela je HITRO.HR u svrhu ubrzavanja svih postupaka i pristup informacijama svih državnih ustanova na internetu. Također, zacrtani su preventivni programi za pravosuđe, zdravstvo, lokalnu samoupravu, politiku i javnu upravu, gospodarstvo, te znanost-obrazovanje i šport.

U svrhu preventivnih aktivnosti za sprječavanje korupcije u zdravstvu, tim su Programom predložene slijedeće mjere:

1. temeljita reforma zdravstva s prijedlogom razvoja javnog zdravstva i privatnog poduzetništva.
2. prijedlog reforme sustava zdravstvenog osiguranja, javnog i privatnog osiguranja.
3. reorganizacija hitnog zdravstvenog sustava i PZZ
4. analiza zdravstvenog sustava uz redovite preventivne i represivne akcije suzbijanja korupcije uz medijsku potporu.
5. analiza bolničkih kapaciteta i podataka o prosječnom broju bolesnika po krevetu
6. analiza broja skupih dijagnostičkih uređaja, dostupnost i broj pacijenata po ustanovi
7. postavljanje jasnih kriterija za analizu dijagnostike i liječenja po europskim kriterijima
8. utvrditi i nadzirati popise čekanja na preglede i dijagnostiku.
9. prema zdravstvenim prioritetima utvrditi popise čekanja na kirurške zahvate.
10. omogućiti dostupnost i pristupačnost zdravstvenih usluga i racionalizaciju sustava
11. poboljšati informatiziranost, dostupnost podacima i suradnju s civilnim društvom
12. provesti informatizaciju zdravstvenog sustava u svrhu dostupnosti informacijama.

Nažalost te su mjere samo dio potrebnih preventivnih aktivnosti društva, koje bez sagledavanja i rješavanja osnovne problematike ne mogu proizvesti željeni efekt.

Korupcija u zdravstvu i ono što se pod time prema današnjim kriterijima podrazumijeva, toliko je uvriježena i kompleksna pojava, da ju možemo iskorijeniti samo širokim dijapazonom kontinuiranih protumjera.

Izravno plaćanje zdravstvenih usluga je najstariji oblik pokrivanja zdravstvenih troškova. Razvojem državnih, socijalnih i privatnih sustava financiranja zdravstvene zaštite taj se oblik zadržava samo u privatnom zdravstvu. Međutim kulturološki čimbenici, kao izraz patrijarhalne kulture južno i istočno europskih zemalja zadržali su i neformalni oblik dodatnog privatnog plaćanja, koji se i dalje koristi u postojećim sustavima zdravstvenog osiguranja. Taj sustav t.zv. poklona i plavih kuverti omogućuje stjecanje prava na kvalitetniju zdravstvenu zaštitu, a negdje nažalost i na garantiranu osnovnu zdravstvenu zaštitu. Taj sustav obično prati niži društveni

standard, slabu razvijenost privatne prakse i nedovoljnu financijsku stimuliranost zdravstvenog kadra. Osim toga on omogućuje pacijentu i osjećaj nadmoći i utjecaja nad liječnikom, čime se kompenzira postojeći osjećaj nemoći i zavisnosti. Na ruralnom se području zdravstvene djelatnike stimulira poklonima uaturi, uglavnom živežnim namirnicama i osobnim proizvodima, a na gradskom području industrijskim proizvodima i novcem. Još u bivšoj državi su se odobravali pokloni, a jedino se kažnjavalo financijsko uvjetovanje određenog zahvata ili vrste liječenja. Rastom društvenog standarda koji nije pratio primanja zdravstvenog osoblja, sve se više u zdravstvenoj službi, često i zbog egzistencijalnih potreba, razvijala želja za privatnom naplatom. Kod nas je tako ta potreba u zadnjem desetljeću dostigla nepredviđene razmjere, u kojima se više nije vodilo računa niti o mogućnostima pacijenata, pa je i navika i posljedica postojećeg stanja postala razlogom tako uznapredovale korupcije. Zakon je zato decidirano rekao da se zabranjuju svi pokloni ili privatna davanja u svezi pružanja zdravstvene zaštite. Nažalost iz iskustva znamo da Zakon često ostane mrtvo slovo na papiru, ako ga ne prate razrađene mjere prevencije i kažnjavanja.

Zato svakako u prevenciju treba uključiti odvajanje državnog od privatnog zdravstva, širenje mreže privatnih liječnika, uvođenje ekonomskih principa i realnih cijena usluga u zdravstvo i s time u svezi, pravilno stimuliranje zdravstvenog kadra u skladu s društvenim mogućnostima.

Osim toga, kako se stečene navike teško mijenjaju treba senzibilizirati cijelo društvo na osudu mita i korupcije, razviti mehanizme nadzora i otkrivanja nezakonitih radnji i redovno stručno i sudski sankcionirati svaki prekršaj.

**Predsjednik Hrvatskog društva obiteljskih doktora
Hrvatskog liječničkog zbora**

Prim. mr.sc. Bruno Mazzi dr.med., spec. opće med.

Rovinj, 20.02.2007.